

Dialogmøte om skrantesjuka i regi av Mattilsynet og Miljødirektoratet

Til stede:

Villreinnemnd og villreinutvalg for Hardangervidda.

Grunneiersamskipnad

Fjellstyret

Statsforvalter for Viken, Vestfold og Telemark

Aktuelle ordførere

Mattilsynet (Mt) og Miljødirektoratet (Mdir)

Dato: 4.1.2021

Sak

Innledning

Mdir v/Knut Morten Vangen ønsket velkommen og innledet om bakgrunnen.

VKM-rapporten ble publisert i forrige uke, og denne rapporten er et viktig, faglig grunnlag. Det ble holdt et webinar i forbindelse med publiseringen. Mt og Mdir ønsket på dagens møte å høre reaksjoner på VKM-rapporten fra de inviterte. Vi har ikke valgt strategi eller tiltak enda.

Mt v/Anne Marie Jahr: Vi har fram til funnet på Hardangervidda hatt følgende mål: Begrense, og om mulig utrydde skrantesjuka. Vi må vurdere om dette fortsatt er veien videre, og vi må velge strategi. Ønsker på dette møtet å lytte på de invitertes syn på VKM-rapporten og ta det med inn i våre vurderinger.

Det er flere interessenter som ville være med på dette møtet, og vi vil invitere til et bredt, tilsvarende dialogmøte i neste uke.

Mdir og Mt skal sende sitt faglige råd til departementene (LMD og KLD), som beslutter videre oppfølging.

Dette referatet blir offentliggjort etter gjennomsyn fra deltakerne. Presentasjoner blir vedlagt.

Innspill fra Villreinnemnda for Hardangervidda

v/Endre Lægveid

Viste presentasjon, se vedlagt.

Oppfordret til medvirkning.

Fortvilet over funn. God informasjon fra Mt og Mdir og god dialog siden 10.9. God rapport fra VKM.

Adaptiv forvaltning ønskes. Må etableres en bredt sammenstilt gruppe med klare mål, tiltak, jf. brev fra 29. desember 2020.

Ny bestandsplan bør lages med definert bukkeandel, bestandsmål og mål for kondisjon m.m. herunder kvote for 2021, dispensasjoner, ferdsel, hvordan oppnå lojalitet m.m.

Møtet i dag er ikke egnet for reell drøfting og faglige diskusjoner.

Påpeker at VKM-rapporten sier at det er sannsynlig at det er 1-2 smittede bukker på Hardangervidda. I tillegg er det lagt et godt grunnlag ved stort bukkeuttak de siste årene. Dette gir oss bedre tid til å i fellesskap planlegge før tiltak iverksettes.

Innspill fra Villreinutvalget for Hardangervidda

v/Svein E. Lund

Viste presentasjon, se vedlagt. Vedlagt er også et utfyllende notat.

Litt om lokal villreinforvaltning.

VKM-rapporten gir ikke rom for å skyte ut hele bestanden, men må begrense smittespredning i fase med kunnskapsoppbygging.

Bør ta ut bukk først ved ordinær jakt.

Ikke aktuelt å redusere simleandel i 2021. Produksjon på mindre enn 1500 kalv per år er lite aktuelt, da dette vanskeliggjør en forutsigbar forvaltning.

Endret og større arealbruk i vår/sommer er ønskelig, for å avlaste hardt benyttede områder sør for Kvenna.

Salteplasser må også håndteres.

Må undersøke mulig CWD-forekomst i andre villreinområder.

Tilrettelegge for økt uttak av elg og hjort i fjellet. Starte 2021.

Litt om bestandsvurdering. VKM må bruke rette tall.

Ønsker en reell dialog innen 1.3.

Fjellstyrene på Hardanger

v/Vebjørn Håvardrud

Fjellstyra er representert i villreinutvalget.

Støtter de to foregående innleggene når det gjelder prosess.

Viktig med forankring lokalt.

Må bruke litt tid siden det bare er funnet ett positivt dyr. Enig i å ta ut mye bukk.

Viktig at bøndene får klarhet i salteregimet og at det tillates bruk av salt som hjortedyr ikke har tilgang til.

Må bedre villreinens arealbruk. Det haster veldig å komme i gang med møtene mellom Mdir/Mt og utvalg/nemd. Kvoteprosessen pågår.

Grunneiersamskipnaden

v/Per Helge Sekse, leder

Sammenslutning av flertallet av private grunneiere. 75 % av arealet på Hardangervidda er privateid.

Grunneiere er representert i villreinutvalget.

Ønsker at normale prosesser skal foregå.

Ivareta beitebruk, og avgjørende at salt skal brukes. Balanserte tiltak.

Ordførere

Jon R. Kleven – Vinje kommune

Svært viktig å høre på villreinforvaltningen om lokal involvering. Må ha en arbeidsgruppe.

Det er ikke sikkert at dette er et utbrudd, og vi må ikke gjøre noe overilt.

Jan G. Bjerke – Nore og Uvdal kommune

Viktig med involvering av alle berørte parter. Begge innleggene var gode.

Villreinen er viktig for kommunene rundt Hardangervidda.

Steinar Bergsland – Tinn kommune

Støtter foregående.

Viel J. Heitmann – Rollag kommune

Avgjørende med lokal involvering og lytter til villreinutvalg og villreinnemd. Det er viktig med tillit og en arbeidsgruppe.

Petter Rukke – Hol kommune

Vi har erfaring med lokal involvering når det gjelder Nordfjella. En god prosess er viktig.

(Ullensvang kommune: De opplyste per mail at de bare ble kastet ut av møtet)

Øvrige innspill

Innspill om at funnet på HV er en annen variant enn funn i Nord-Amerika og lite sannsynlig med smitte fra Nordfjella. Oppstår spontant? Hva er da vitsen med radikale tiltak?

Arealbruk – er det sikkert at det er turismen som er årsaken, den har vært den samme i 30 år. Mye usikkerhet her.

Avslutningsvis

Knut M. Vangen og Anne Marie Jahr:

Mdir og Mt skal gi faglige råd til departementene (LMD og KLD) Vi skal ha lokal involvering, og vi har mange som vil bidra. Vi skal avklare prosessen videre innen kort tid, herunder tidsaspektet og rett nivå på de lokale bidragene.

Det blir nytt og bredere dialogmøte i neste uke.

Noe må avgjøres på overordnet nivå, noe må tas på lokalt nivå.

Vi hører nemnd og utvalg ønsker mindre fora, og at det er ønske om at det nedsettes en gruppe.

Vi jobber med en prosessplan.

Referent: JEG, Mattilsynet

Vedlegg